

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 2. mája 2014 (12.05)
(OR. en)**

8883/14

**EDUC 124
SOC 285**

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady
Komu: Výbor stálych predstaviteľov (časť I) / Rada
Č. predch. dok.: 8096/14 EDUC 101 SOC 213
Predmet: Návrh záverov Rady o účinnom vzdelávaní učiteľov
– *prijatie*

Výbor pre vzdelávanie v priebehu niekoľkých zasadnutí vypracoval uvedené závery s cieľom prijať ich na zasadnutí Rady pre vzdelávanie, mládež, kultúru a šport, ktoré sa uskutočnia 20. – 21. mája 2014.

So znením už súhlasia všetky delegácie.

Výbor stálych predstaviteľov sa preto vyzýva, aby potvrdil dosiahnutú dohodu a predložil znenie Rade na prijatie a následné uverejnenie v úradnom vestníku.

Návrh
záverov Rady
o účinnom vzdelávaní učiteľov¹

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC POLITICKÉ SÚVISLOSTI TEJTO OTÁZKY, KTORÉ SA UVÁDZAJÚ V
PRÍLOHE K TÝMTO ZÁVEROM,

DOMNIEVA SA, ŽE:

1. Kvalitné vyučovanie sa uznáva ako jeden z kľúčových faktorov pri dosahovaní úspešných výsledkov vzdelávania, nakoľko sa jeho prostredníctvom rozvíjajú znalosti, zručnosti, prístupy a hodnoty, ktoré študenti potrebujú na to, aby sa mohli v plnej miere realizovať ako jednotlivci a ako aktívni členovia spoločnosti a pracujúci.
2. Úloha učiteľov a očakávania, ktoré sa s nimi spájajú, sa v rýchlo meniacom sa svete tiež vyvíjajú – učitelia stoja pred novými požiadavkami v oblasti zručností, rýchleho technologického rozvoja a narastajúcej spoločenskej a kultúrnej rôznorodosti a musia presadzovať individualizovanejšie prístupy vyučovania a uspokojovať osobitné vzdelávacie potreby.

---

¹ Na účely tohto dokumentu pojem *učiteľ* zahŕňa učiteľov na školách, učiteľov a školiteľov v rámci odborného vzdelávania a prípravy, ako aj učiteľov v rámci vzdelávania dospelých. Pojem *pedagóg učiteľov* sa používa na označenie osôb, ktoré aktívne podporujú formálne učenie študentov učiteľstva a učiteľov, či už na úrovni počiatočného vzdelávania učiteľov alebo priebežného profesijného rozvoja učiteľov.

3. Pedagógovia učiteľov majú významnú úlohu pri udržiavaní a zlepšovaní kvality učiteľskej obce. Poskytovanie kvalitného počiatočného vzdelávania učiteľov, podpory na začiatku kariéry (tzv. „uviedenie do zamestnania“) a neustáleho profesijného rozvoja je významným faktorom pri dosiahnutí toho, aby sa do učiteľského povolania prilákali vhodní kandidáti a toho, aby učitelia mali a zachovali si potrebné znalosti, ktoré potrebujú na účinnú prácu v dnešných školách.
4. Zlepšenie programov vzdelávania učiteľov a procesov náboru si predtým vyžaduje identifikáciu profesionálnych kompetencií, ktoré učitelia potrebujú v rôznych fázach svojej kariéry. Rámce profesionálnych kompetencií je možné využiť na zvýšenie noriem kvality, a to vymedzením znalostí, zručností a prístupov, ktoré by mali mať alebo nadobudnúť učitelia, vrátane učiteľov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a vzdelávania dospelých. Využívať takéto rámce by mali mať možnosť podobne aj pedagógovia, ktorí pripravujú učiteľov na vykonávanie ich úloh.

UZNÁVA, ŽE:

1. Nie je zriedkavé, že začínajúci učitelia opúšťajú profesiu predčasne, pričom tento jav môže znamenať významnú stratu pre dotknutých jednotlivcov i pre celé systémy. Pomôcť predchádzať tomuto javu môžu programy počiatočného vzdelávania učiteľov, ktoré budú primerane pripravovať učiteľov od samého začiatku, spolu s úvodnými opatreniami, dohľadom mentorov a väčšou snahou o zohľadnenie kvalitných osobných a pracovných podmienok učiteľov.
2. Vzdelávanie učiteľov by sa malo považovať za neoddeliteľnú súčasť širšieho cieľa politiky, ktorým je zvýšiť atraktivnosť a kvalitu učiteľského povolania. To si vyžaduje primerané politiky výberu, náboru a udržania učiteľov v profesii, ich účinné počiatočné vzdelávanie, podporu na začiatku kariéry, profesionálne vzdelávanie a rozvoj počas celej kariéry, pedagogickú spätnú väzbu a stimuly pre učiteľov.

3. Programy vzdelávania učiteľov, či už zamerané na budúcich učiteľov ešte pred začiatkom ich kariéry alebo na aktívnych učiteľov v kontexte ďalšieho profesijného rozvoja, by mali byť dostatočne pružné na to, aby dokázali reagovať na zmeny vo vyučovaní a učení sa. Mali by vychádzať z vlastných skúseností učiteľov a usilovať sa podporovať prierezové postupy a postupy založené na spolupráci, aby vzdelávacie inštitúcie a učitelia považovali spoluprácu s príslušnými zainteresovanými stranami ako sú kolegovia, rodičia a zamestnávateľia za časť svojho povolania.
4. Vzhľadom na obrovské rozšírenie digitálnych vzdelávacích nástrojov a otvorených vzdelávacích zdrojov musia učitelia o nich získať dostatočné vedomosti, aby si vytvorili príslušné digitálne kompetencie a dokázali ich účinne a vhodne využívať pri vyučovaní. Tieto nové nástroje tiež môžu pomôcť zabezpečiť rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu pre všetkých.

SÚHLASÍ S TÝM, ŽE:

1. Počiatočné vzdelávanie učiteľov by malo poskytovať budúcim učiteľom základné kompetencie potrebné na kvalitnú výučbu a stimulovať motiváciu na získavanie a obnovovanie kompetencií počas celej ich kariéry. Jeho súčasťou by pri plnom zohľadnení situácie jednotlivých krajín mala byť nielen znalosť predmetov a pedagogické kompetencie posilnené o obdobia učiteľskej praxe, ale mali by sa pri nich podporovať aj sebareflexia a postoje podporujúce spoluprácu, ako aj prispôsobenie sa viacjazyčným triedam a akceptácia vedúcich úloh.
2. Osobitnými otázkami, ktorým by sa mala venovať väčšia pozornosť v programoch vzdelávania učiteľov, sú účinné metódy, pomocou ktorých študenti získajú prierezové schopnosti ako digitálna gramotnosť, schopnosť získavať poznatky, podnikavosť a tvorivé a kritické myslenie, ako aj zlepšovanie jazykových znalostí. Okrem toho by sa mala venovať pozornosť účinnej podpore rozmanitých skupín žiakov, najmä žiakov s osobitnými potrebami a žiakov pochádzajúcich zo znevýhodneného prostredia.

3. Počiatočnému vzdelávaniu učiteľov by prospeli osobitné opatrenia na zabezpečenie kvality, ako aj pravidelné preskúmania, pričom dôraz by sa mal klásť na dosahovanie požadovaných výsledkov vzdelávania, na kvalitu a primeranú dobu praktických skúseností a na zabezpečenie relevantnosti vyučovanej látky.
4. Mohli by sa posilniť inštitúcie vysokoškolského vzdelávania poskytujúce počiatočné vzdelávanie učiteľov ako centrá pre vzdelávanie učiteľov a pedagógov učiteľov a pre výskum týkajúci sa rozvoja kompetencií učiteľov a účinných vyučovacích metód a metód učenia sa.
5. Dialóg a partnerstvo medzi poskytovateľmi vzdelávania učiteľov a vzdelávacími inštitúciami, ako aj so zástupcami pracovného trhu a komunity, môže poskytnúť užitočné perspektívy a nápady pri navrhovaní a realizácii programov vzdelávania učiteľov. Takéto partnerstvá môžu tiež prispieť k podpore koordinovanejšieho prístupu ku kvalifikáciám, normám týkajúcim sa kompetencií a zodpovedajúcemu poskytovaniu odbornej prípravy, najmä v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a vzdelávania dospelých.
6. Pri počiatočnom vzdelávaní učiteľov aj v priebežnom profesijnom rozvoji učiteľov by sa malo vychádzať z dôkladného pedagogického výskumu a mali by sa pri nich uplatňovať metódy vzdelávania dospelých založené na komunitách odborníkov, učení online a partnerskom učení. Malo by sa tak zabezpečiť, aby učitelia mali pravidelne príležitosť aktualizovať si vedomosti o príslušnom predmete a získať podporu a odbornú prípravu v oblasti účinných a inovačných spôsobov výučby, vrátane výučby založenej na nových technológiách.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY S NÁLEŽITÝM ZRETEĽOM NA SUBSIDIARITU A NEZÁVISLOSŤ INŠTITÚCIÍ A V ZÁVISLOSTI OD OKOLNOSTÍ JEDNOTLIVÝCH ŠTÁTOV

1. Vyvinuli snahu zabezpečiť, aby programy počiatočného vzdelávania učiteľov poskytovali budúcim učiteľom možnosti získať všetky potrebné kompetencie, ktoré potrebujú pre úspešný začiatok ich kariéry.

2. Podporili tvorbu komplexných profesijných rámcov kompetencií pre učiteľov², v ktorých sa vymedzia kompetencie a vlastnosti, ktoré potrebujú v rôznych fázach svojej kariéry alebo v rozličných situáciách pri vyučovaní. Tieto rámce by mali byť dostatočne pružné, aby dokázali reagovať na meniace sa potreby a mali by byť predmetom diskusie v spolupráci so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami.
3. Podobne podporovali vytváranie rámcov profesionálnych kompetencií pre pedagógov učiteľov, v ktorých sa vymedzia kompetencie, ktoré potrebujú a ktorými sa zároveň podporí spolupráca a výmena partnerských postupov a rozvoj oblastí ako vedenie nových učiteľov prostredníctvom mentorov na školách.
4. Ďalej skúmali potenciál intenzívnejšej spolupráce, partnerstiev a nadväzovania kontaktov so širokou škálou zainteresovaných strán pri vypracúvaní programov vzdelávania učiteľov.
5. Podporovali účinné digitálne vzdelávanie a učenie zabezpečením toho, aby pedagógovia učiteľov a samotní učitelia získali dostatočnú úroveň digitálnych zručností a naučili sa, ako pomôcť študentom rozumne a bezpečne využívať digitálne zdroje a lepšie riadiť individuálne procesy učenia, a to prostredníctvom aktualizovaných programov vzdelávania učiteľov a lepšieho prístupu ku kvalitným otvoreným vzdelávacím zdrojom a ich lepšieho využívania.
6. Využívali možnosti financovania v rámci nástrojov EÚ, ako je napríklad program *Erasmus+* a prípadne aj Európsky sociálny fond, s cieľom:
  - i) podporiť opatrenia členských štátov zamerané na zlepšenie kvality počiatočného vzdelávania učiteľov a priebežného profesijného rozvoja učiteľov a
  - ii) podporiť mobilitu budúcich učiteľov, pedagogických pracovníkov a pedagógov učiteľov, nabádať na strategické partnerstvá, experimentovanie v oblasti politik a podporovať projekty spolupráce v oblasti vzdelávania učiteľov zamerané na budúcnosť, ako aj umožniť otestovanie nových metodík a zavedenie rámcov kompetencií do praxe.

---

² Na základe správy bývalej tematickej pracovnej skupiny pre profesionálny rozvoj učiteľov (Podpora rozvoja kompetencií učiteľov pre lepšie vzdelávacie výsledky) z júla 2013.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY:

1. Čo najlepšie využívali štruktúry *ET 2020* v rámci otvorenej metódy koordinácie s cieľom posilniť tvorbu politik na základe dôkazov a vytvoriť a šíriť úspešnú politickú prax týkajúcu sa:
  - efektívnych programov vzdelávania učiteľov s dôrazom na počiatočné vzdelávanie učiteľov a spôsoby, ktorými by sa mali riešiť prístupy k výučbe založené na spolupráci,
  - profesijného rozvoja školiteľov v rámci odborného vzdelávania a prípravy vo firmách, vzhľadom na ich zásadnú úlohu pri zabezpečovaní kvalitnej učňovskej prípravy a iných foriem učenia sa prácou,
  - posilnenia relevantnosti učebných plánov pre pedagógov učiteľov a profesionálnych zručností učiteľov a školiteľov, podľa potreby aj prostredníctvom užšej spolupráce so zamestnávateľmi vrátane firiem.
2. Využili výsledky relevantných štúdií a prieskumov ako je napr. TALIS³ v záujme riešenia politických dôsledkov názorov učiteľov a vedúcich pracovníkov na vzdelávanie učiteľov.
3. Prostredníctvom výskumu identifikovali príklady najefektívnejších metód a postupov, ktorých prostredníctvom majú učitelia pomôcť študentom účinne riadiť proces učenia v dnešnom mnohorozmernom vzdelávacom prostredí.

VYZÝVA KOMISIU, ABY

1. Vybudovala komunity učiteľov, najmä budúcich a nedávno prijatých učiteľov prostredníctvom využívania existujúcich európskych platforiem pre učiteľov ako napríklad eTwinning s cieľom ďalšieho rozvíjania spolupráce medzi partnermi v súvislosti s vyučovacími postupmi v rámci celej EÚ.
2. Podporovala spoluprácu s partnermi, sieťami a organizáciami, ktoré môžu ponúknuť skúsenosti a know-how, pokiaľ ide o tvorbu efektívnych programov vzdelávania učiteľov, najmä programov počiatočného vzdelávania.

---

³ Medzinárodný prieskum OECD v oblasti výučby a učenia sa.

Politické súvislosti

1. Články 165 a 166 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
2. Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie⁴.
3. Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady 15. novembra 2007, o zlepšovaní kvality vzdelávania učiteľov⁵.
4. Závery Rady z 12. mája 2009, ktorými sa vytvára strategický rámec pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (*ET 2020*).
5. Závery Rady z 26. novembra 2009 o profesijnom rozvoji učiteľov a vedenia škôl⁶.
6. Bruggské komuniké zo 7. decembra 2010 a závery Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o prioritách posilnenej európskej spolupráce v odbornom vzdelávaní a príprave na obdobie rokov 2011 – 2020⁷.
7. Uznesenie Rady z 28. novembra 2011 o obnovenom európskom programe vzdelávania dospelých⁸.

---

⁴ Ú. v. EÚ L 394, 30.12.2006, s. 10 – 18.

⁵ Ú. v. EÚ C 300, 12.12.2007, s. 6 – 9.

⁶ Ú. v. EÚ C 302, 12.12.2009, s. 6 – 9.

⁷ Ú. v. EÚ C 324, 1.12.2010, s. 5 – 15.

⁸ Ú. v. EÚ C 372, 20.12.2011, s. 1 – 6.

8. Závěry Rady z 26. novembra 2012 o vzdelávaní a odbornej príprave v rámci stratégie Európa 2020 – príspevok vzdelávania a odbornej prípravy k oživeniu hospodárstva, rastu a zamestnanosti⁹.
9. Závěry Rady z 15. februára 2013 o investovaní do vzdelávania a odbornej prípravy – reakcia na *Prehodnotenie vzdelávania: investície do zručností na dosiahnutie lepších sociálno-ekonomických výsledkov a na ročný prieskum rastu na rok 2013*¹⁰.
10. Závěry Rady z 25. novembra 2013 o účinnom vedení v oblasti vzdelávania¹¹.
11. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje *Erasmus+* : program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport¹².
12. Závěry Rady z 24. februára 2014 o efektívnom a inovačnom vzdelávaní a odbornej príprave zameraných na investovanie do zručností – podpora európskeho semestra 2014¹³.

Iné súvislosti

1. Oznámenie Komisie z 20. novembra 2012 s názvom *Prehodnotenie vzdelávania: investície do zručností na dosiahnutie lepších sociálno-ekonomických výsledkov*.
2. Správa siete EURYDICE z roku 2013 s názvom *Kľúčové údaje o učiteľoch a vedení škôl v Európe*.

---

⁹ Ú. v. EÚ C 393, 19.12.2012, s. 5 – 7.

¹⁰ Ú. v. EÚ C 64, 5.3.2013, s. 5 – 8.

¹¹ Ú. v. EÚ C 30, 1.12.2014, s. 2 – 4.

¹² Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50 – 73.

¹³ Ú. v. EÚ C 62, 4.3.2014, s. 4 – 6.